

הלכות שבועות פרק ג

א. כל הנשבע שבועה מארבע מיני שבועות אלו באנס, הרי זה פטור מכלום. ואחד הנשבע מתחלתו באנס כמו שבארנו, או שנשבע ונאנס ולא הניחוהו לקיים שבועתו, או שהשביעו אנס; לפיכך נשבעין לחרמין ולהורגין ולמוכסין. באיזה מוכס אמרו: במוכס העומד מאליו, שלוקח ממון שלא ברשות מלך המדינה; או שלוקח ברשות המלך, אבל מוסיף לעצמו על הדבר הקצוב, כמו שיתבאר בהלכות גזלה.

ב. וצריך הנשבע באנס להיות פונתו בלבו בעת השבועה, לדבר הפוטרו; ואף על פי שדברים אלו שבלב אינן דברים, הואיל ואינו יכול להוציא בשפתיו מפני האנס, הרי זה סומך על דברים שבלבו. פיצד: כגון שנשבע לאנס שלא יאכל בשר סתם, ובלבו שלא יאכל היום, או שלא יאכל בשר חזיר הרי זה מתר; וכן כל פיוצא בזה.

ג. וכן שבועות שלהבאי ושלשגגות, פטור עליהן. שבועות שלהבאי פיצד: כגון שראה חילות גדולים וחומה גבוהה, ונשבע שראיתי חיל פלוני המלך והם פיוצאי מצרים, ושראיתי חומת עיר פלונית גבוהה עד לרקיע, וכיוצא בדברים אלו שזה לא גמר בלבו שהדבר כך בלא פחות ולא יתר, ולא נתכוון אלא לספר גבה החומה או רב העם.

ד. שבועות שלשגגות פיצד: אם שבועת העדות או הפקדון היא, כגון ששגג בפקדון ובעדות שהוא פטור מכלום כמו שבארנו; ואם שבועת שוא היא, כגון שנשבע שלא ילבש תפלין ולא ידע שהתפלין מצוה; ואם שבועת שקר היא, כגון שנשבע שלא אכל ונזכר שאכל, או שנשבע שלא יאכל ושכח ואכל, או שלא תהנה אשתו לו מפני שגנבה כיסו ושהכת את בנו, ונודע שלא גנבה ושללא הכת. וכן כל פיוצא בזה.

ה. אם כן, איזו היא שגגת שבועת בטוי שחייבין עליה קרבן עולה ויורד לשעבר: כגון שנשבע שלא אכל, והוא יודע שאכל וששבועת שקר זו שנשבע אסורה, אבל לא ידע שחייבין עליה קרבן זו היא השגגה שחייבין עליה קרבן עולה ויורד בשבועת בטוי לשעבר.

ו. וכיצד היא השגגה שחייבין עליה קרבן להבא: כגון שנשבע שלא יאכל פת חטים, ושגג ודמה שנשבע שיאכל פת חטים ואכלה, שזה נעלמה ממנו השבועה היאך היתה, והרי הוא זוכר החפץ שנשבע עליו זו היא שגגת שבועת בטוי להבא שחייבין עליה קרבן.

ז. אבל אם נשבע שלא יאכל פת חטים, ואכל פת חטים על דעת שהיא פת שעורים הרי זה אנוס, ופטור: שהרי לא נעלמה ממנו שבועה, ולא נעלם ממנו אלא חפץ שנשבע עליו.

ח. נעלמה ממנו שבועה היאך היתה, ונעלם ממנו חפץ שנשבע עליו הרי זה פטור מן הקרבן. פיצד: כגון שנשבע שלא לאכל פת חטים, ודמה שנשבע שיאכל פת חטים, ואכל פת חטים, על דעת שהיא פת שעורים שהרי העלם שבועה וחפץ בידו, והרי זה כאנוס ופטור.

ט. נשבע על פטר שלא יאכלנה, ונצטער עליה ואכלה מפני

הַצֵּעַר, וְהוּא שׁוֹגֵג, שֶׁהָרִי דָמָה שְׁמָתָר לוֹ לְאֹכְלָה מִפְּנֵי הַצֵּעַר
הָרִי זֶה פָּטוֹר מִן הַקֶּרֶבֶן: לְפִי שְׂאִינוֹ שָׁב מִיְדִיעָתוֹ אֵלָא יָדַע
שְׂאִסוּרָה הִיא, וְאֹכְלָה בְטָעוֹת.